

**Standardy ochrony uczniów przed
krzywdzeniem obowiązujące
w Szkole Podstawowej nr 2 im. Ignacego
Łukasiewicza w Wołominie – wersja skrócona**

Przydatne pojęcia i definicje:

Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego wpływającego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę.

Krzywdzeniem jest:

Przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne.

Przemoc psychiczna emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, wciąganie dziecka w konflikt osób dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, uwagi i miłości, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać.

Przemoc seksualna – to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych, podglądanie, ekshibicjonizm). Przemoc ta może być jednorazowym incydentem lub powtarzać się przez dłuższy czas.

Zaniedbywanie – to niezaspokajanie podstawowych potrzeb materialnych i emocjonalnych dziecka przez rodzica lub opiekuna prawnego, nie zapewnienie mu bezpieczeństwa, odpowiedniego jedzenia, ubrań, schronienia, opieki medycznej, bezpieczeństwa, brak nadzoru w czasie wolnym oraz odpowiedniej opieki podczas wypełniania obowiązku szkolnego.

Alienacja rodzicielska - ograniczenie kontaktu i izolowanie dziecka od drugiego rodzica, odcinanie drugiego rodzica od informacji dotyczących dziecka, wymazywanie drugiego rodzica z życia dziecka, niszczenie zdjęć i pamiątek, przedstawianie drugiego rodzica w złym świetle, zakazywanie dziecku swobodnego mówienia i wyrażania miłości do drugiego rodzica.

Znęcanie – celowe, powtarzające się, krzywdzące zachowanie wobec osób, które nie mogą się bronić.

Przemoc rówieśnicza – ma miejsce wtedy, gdy małeletni w wyniku działań swoich rówieśników doświadczą przykrości lub krzywdy. Występuje w świecie realnym i wirtualnym-cyberprzemoc.

Pomocne numery telefonów, gdzie można uzyskać pomoc:

- **Telefon Zaufania** - 19 288 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 20 - 8; w soboty, niedziele i święta - całodobowo);
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”** – tel. 800 120 002 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz e-mail: niebieskalinia@niebieskalinia.info;
- **Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” Instytutu Psychologii Zdrowia** – tel. (22) 668 70 00 oraz 116 123 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Fundacja Feminoteka** - Telefon przeciwprzemocowy dla kobiet doświadczających przemocy – tel. 888 88 33 88 (telefon czynny od poniedziałku do piątku w godz. 11 – 19);
- **Centrum Praw Kobiet** – tel. 800 107 777 (telefon interwencyjny czynny całą dobę; po połączeniu należy wybrać 1 i potem 3);
- **Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę** – Telefon zaufania dla dzieci i młodzieży – tel. 116 111 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu) oraz Telefon dla rodziców i nauczycieli, którzy potrzebują wsparcia i informacji w zakresie przeciwdziałania i pomocy psychologicznej dzieciom przeżywającym kłopoty i trudności takie jak: agresja i przemoc w szkole – tel. 800 100 100 (linia czynna od poniedziałku do piątku, w godz. 12 – 15);
- **Dziecięcy Telefon Zaufania Rzecznika Praw Dziecka** – tel. 800 12 12 12 (linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Anonimowa Policyjna Linia Specjalna „Zatrzymaj Przemoc”** – tel. 800 120 148 – (bezpłatna linia dostępna 24 godziny na dobę i przez siedem dni w tygodniu);
- **Linia wsparcia psychologicznego Polskiego Czerwonego Krzyża** – tel. (22) 230 22 07 (linia dostępna od poniedziałku do piątku w godz. 16 – 20);
- **Bezpłatna aplikacja mobilna „Twój parasol”** – <https://twojparasol.com/>;
- **Telefon wsparcia rodziców** – tel. 515 866 142;
- **Telefon zaufania młodych do 25 roku życia** – tel. 22 484 88 04;
- **Centrum wsparcia dla osób dorosłych w kryzysie psychicznym** – tel. 800 702 222;
- **Antydepresyjny telefon forum przeciw depresji** – tel. 22 594 9100;
- **Antydepresyjny telefon zaufania Fundacji ITAKA** – tel. 22 484 8801;
- **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie** – tel. 22 776 44 95 oraz e-mail:pcpr@powiat-wolominski.pl;
- **Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ośrodku Pomocy Społecznej** – tel. 22 787 27 01, 22 776 50 23 , 572 106 341 oraz e- mail przemoc@ops.wolomin.pl;
- **Sąd Rejonowy III Wydział Rodzinny i Nieletnich** – tel. 22 776 22 85;
- **Ogniwo ds. Nieletnich Komendy Powiatowej Policji** – tel. 22 776 45 08;
- **Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień** - tel. 22 776 44 88, 22 787 85 43;
- **OPS Wolomin** – tel. 22 787 27 01, 22 776 50 23.

Standardy ochrony uczniów przed krzywdzeniem obowiązujące w Szkole Podstawowej nr 2 im. Ignacego Łukasiewicza w Wołominie:

Ad art. 22c. 1.

pkt 1) zasady zapewniające bezpieczne relacje między małoletnimi a personelem, a w szczególności zachowania niedozwolone wobec małoletnich.

1. Pracownicy szkoły:

- 1) szanują godność ucznia jako osoby: akceptują go, uznają jego prawa, rozwijają samodzielność myślenia i refleksyjność oraz pozwalają mu wyrażać własne poglądy;
 - 2) pamiętają, że pierwszymi i głównymi wychowawcami dzieci są rodzice lub opiekunowie prawni, szanują ich prawa oraz wspomagają w procesie wychowania;
 - 3) poprzez działania pedagogiczne i własną postawę wspomagają ucznia w procesie integralnego rozwoju i doskonalenia oraz czynią go współuczestnikiem i współtwórcą tego procesu;
 - 4) wychowują ucznia w duchu odpowiedzialności za własne czyny i ponoszenia konsekwencji dokonanych wyborów;
 - 5) wychowują swoich uczniów w duchu współdziałania i współżycia w grupie, ucząc jednocześnie poszanowania zasad szlachetnego współzawodnictwa.
- 2. Stosunek pracowników do ucznia cechuje: życzliwość, wyrozumiałość i cierpliwość, a jednocześnie stanowczość i konsekwencja w stosowaniu ustalonych kryteriów wymagań.**
- 3. Pracowników obowiązuje obiektywizm, sprawiedliwość, bezinteresowność i szacunek w traktowaniu i ocenie każdego ucznia bez względu na okoliczności.**
- 4. Pracownicy szkoły są zobowiązani do utrzymywania profesjonalnej relacji z uczniami i każdorazowego rozważania, czy relacja, komunikat bądź działanie wobec ucznia jest adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych uczniów.**
- 5. Poza zasadami opisanymi w pkt. 1 – 4 pracowników w komunikacji z uczniami obowiązują następujące zasady:**
- 1) przy podejmowaniu decyzji dotyczących ucznia należy go o tym poinformować i starać się brać pod uwagę jego oczekiwania;
 - 2) szanowanie praw ucznia do prywatności. Jeśli konieczne jest odstępianie od zasady poufności, aby chronić ucznia, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe;
 - 3) gdy uczeń zgłosi konieczność porozmawiania na osobności należy zapewnić wówczas warunki bezpiecznej rozmowy (można poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy);
 - 4) nie wolno zachowywać się w obecności uczniów w sposób niestosowny. Obejmuje to: używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec ucznia relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby);
 - 5) nie wolno zawstyżać, upokarzać, lekceważyć i obrażać ucznia. Nie wolno krzyczeć na ucznia w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa ucznia lub innych uczniów;
 - 6) nie wolno ujawniać informacji wrażliwych dotyczących ucznia wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych dzieci. Obejmuje to wizerunek ucznia,

informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.

6. W działaniach z uczniami należy:

- 1) doceniać i szanować wkład uczniów w podejmowane działania, aktywnie ich angażować i traktować równo bez względu na płeć, tożsamość płciową, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
- 2) unikać faworyzowania uczniów;
- 3) o wszystkich ryzykownych sytuacjach zauważonych przez pracownika należy powiadomić dyrekcję;
- 4) kontaktować się z uczniami wyłącznie w czasie pracy w celach edukacyjnych lub wychowawczych.

7. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa fizycznego:

- 1) żaden z pracowników nie stosuje wobec uczniów jakichkolwiek form przemocy;
- 2) nie należy dotykać ucznia w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.

8. W ramach bezpieczeństwa on-line:

- 1) należy mieć świadomość cyfrowych zagrożeń i ryzyka wynikającego z prywatnej aktywności w sieci oraz własnych działań w Internecie;
- 2) nie wolno nawiązywać kontaktów z uczniami i uczennicami poprzez przyjmowanie, bądź wysyłanie zaproszeń w mediach społecznościowych;
- 3) w trakcie lekcji osobiste urządzenia elektronicznie powinny być wyłączone lub wyciszone, a funkcjonalność bluetooth wyłączona na terenie szkoły z wyjątkiem używania w celach edukacyjnych lub związanych z zapewnieniem bezpieczeństwa.

Ad art. 22c. 1.

pkt 2) zasady i procedura podejmowania interwencji, w sytuacji podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletnich.

1. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia uczniów:

- 1) pracownicy placówki posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia uczniów;
- 2) w przypadku zidentyfikowania czynników ryzyka nauczyciele szkoły podejmują rozmowę z rodzicami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy;
- 3) pracownicy monitorują sytuację i dobrostan ucznia;
- 4) pracownicy znają i stosują zasady bezpiecznych relacji personel – uczeń ustalone w szkole.

2. Procedury interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia:

- 1) w przypadku podejrzenia lub uzyskania informacji, że uczeń jest krzywdzony przez pracownika szkoły, rodzica/opiekuna lub inną osobę, osoba, która powzięła

- informację przekazuje ją dyrektorowi/wicedyrektorowi lub innej wskazanej przez dyrektora osobie i sporządza notatkę z rozmowy;
- 2) w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia na terenie szkoły przez pracownika szkoły lub inną osobę:
 - a) dyrektor (wicedyrektor) wzywa osobę, którą podejrzewa się o krzywdzenie i informuje ją o podejrzeniu;
 - b) dyrektor (wicedyrektor) w celu wyjaśnienia prawdziwości faktów sporządza opis zaistniałej sytuacji oraz plan wsparcia ucznia — na podstawie rozmów:
 - z uczniem (w obecności pedagoga/psychologa lub wychowawcy klasy, który sporządza notatkę z rozmowy);
 - ze zgłaszającym fakt krzywdzenia ucznia (notatka z rozmowy);
 - z podejrzanym o krzywdzenie (notatka z rozmowy);
 - 3) w przypadku podejrzenia krzywdzenia ucznia na terenie i poza terenem szkoły przez rodzica/opiekuna lub inną osobę:
 - a) dyrektor/wicedyrektor, zespół interwencyjny wzywa osobę, którą podejrzewa się o krzywdzenie i informuje ją o podejrzeniu (notatka z rozmowy);
 - b) dyrektor/wicedyrektor, zespół interwencyjny w celu wyjaśnienia prawdziwości faktów, sporządza opis zaistniałej sytuacji oraz plan wsparcia ucznia — na podstawie rozmów:
 - z uczniem (w obecności pedagoga/psychologa lub wychowawcy klasy, który sporządza notatkę z rozmowy);
 - ze zgłaszającym fakt krzywdzenia ucznia;
 - podejrzanym o krzywdzenie.

Ad art. 22c ust. 1.

pkt 6) zasady i sposób udostępniania rodzicom albo opiekunom prawnym lub faktycznym oraz małoletnim standardów do zaznajomienia się z nimi i ich stosowania.

1. Udostępnianie i upowszechnianie standardów ochrony dzieci wśród rodziców, opiekunów prawnych i dzieci ma różny charakter i odbywa się w następujących formach:

- 1) informowanie za pośrednictwem komunikatów wywieszonych na tablicach ogłoszeń w szkole oraz na stronie internetowej szkoły;
- 2) informowanie rodziców na pierwszym zebraniu w danym roku szkolnym o treści obowiązującego dokumentu;
- 3) udostępnienie dokumentu w świetlicy i bibliotece szkolnej;
- 4) przekazywanie dokumentu wraz ze zmianami radzie rodziców i samorządowi uczniowskiemu;
- 5) zapoznanie uczniów z dokumentem przez wychowawców na zajęciach z wychowawcą;
- 6) uwzględnianie w Programie Wychowawczo – Profilaktycznym organizacji szkoleń i warsztatów dla rodziców i uczniów;
- 7) informowanie rady rodziców i samorządu uczniowskiego o wynikach audytu wewnętrznego, wnioskach i sposobach ich wdrażania;
- 8) włączenie przedstawicieli rady rodziców i samorządu uczniowskiego do projektowania zmian w dokumencie;
- 9) zaplanowanie i prowadzenie zajęć z wychowawcą nt. praw dziecka, ich ochrony oraz sposobów reagowania.

Ad art. 22c ust. 2.

pkt 1) wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami, a w szczególności zachowania niedozwolone.

1. Wymogi dotyczące bezpiecznych relacji między uczniami są opracowane z uwzględnieniem zapisów w dokumentach szkoły: Statut szkoły (w części obowiązujących zasad bezpiecznego zachowania uczniów, praw i obowiązków ucznia, nagród i kar, kryteriów oceny zachowania), w regulaminach obowiązujących uczniów.

2. Uczniowie szkoły w relacjach uczeń – uczeń zobowiązani są do przestrzegania zasad współżycia społecznego, a w szczególności powinni:

- 1) szanować godność każdego ucznia jako osoby, akceptować jego prawa, pozwalać na wyrażanie własnych poglądów;
- 2) ponosić odpowiedzialność i konsekwencje za własne czyny;
- 3) zgodnie współdziałać w grupach, przestrzegając jednocześnie zasad szlachetnego współzawodnictwa;
- 4) przeciwstawiać się przejawom wulgaryzacji i brutalności;
- 5) szanować poglądy i przekonania innych;
- 6) zachowywać tajemnice korespondencji i dyskusji w sprawach osobistych powierzonych w zaufaniu, chyba że szkodziłby ogółowi, zdrowiu czy życiu;
- 7) dbać o bezpieczeństwo i zdrowie własne oraz swoich kolegów;
- 8) dbać o piękno mowy ojczystej.

3. W relacjach uczeń – uczeń niedozwolone jest:

- a) używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, zastraszanie, przymuszanie, grożenie;
- b) zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie;
- c) krzyczenie na innych;
- d) wyśmiewanie się z sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, niepełnosprawności, przekonań religijnych i światopoglądowych;
- e) bicie, kopanie, szturchanie, popychanie, dotykanie w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny;
- f) palenie tytoniu i picie alkoholu, używanie e-papierosów itp., używanie narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, a także napojów energetyzujących;
- g) utrwalanie wizerunku innych, filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie i rozpowszechnianie bez ich zgody;
- h) rozpowszechnianie obraźliwych treści na portalach społecznościowych;
- i) przywłaszczanie i niszczenie cudzych rzeczy;
- j) umyślne wykluczanie z grupy, izolowanie;
- k) rozgłaszanie plotek i pomówień.

4. Zasady ustalania planu wsparcia małoletniego po ustaleniu krzywdzenia

Plan wsparcia ucznia w przypadku incydentalnego (ale poważnego w skutkach) lub powtarzającego się krzywdzenia, który opracowuje zespół interwencyjny powinien zawierać następujące wskazania:

- a) zespół interwencyjny w celu wyjaśnienia prawdziwości faktów, sporządza opis zaistniałej sytuacji oraz plan wsparcia ucznia — na podstawie rozmów:
 - z uczniem (w obecności pedagoga/psychologa lub wychowawcy klasy, który sporządza notatkę z rozmowy);
 - ze zgłaszającym fakt krzywdzenia ucznia;
 - podejrzanym o krzywdzenie;

- b) zdyscyplinowanie krzywdzącego – wyciągnięcie konsekwencji przewidzianych w Statucie szkoły, a jeśli będzie taka konieczność zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji;
- c) działania, jakie szkoła podejmuje na rzecz ucznia krzywdzonego w celu zapewnienia mu poczucia bezpieczeństwa;
- d) wsparcie, jakie placówka zaoferuje uczniom (ofierze i sprawcy), w tym bezzwłocznego poinformowania rodziców/opiekunów o zaistniałej sytuacji;
- e) skierowanie uczniów do specjalistycznej placówki pomocy, jeżeli zaistnieje taka potrzeba;
- f) zespół interwencyjny wzywa rodziców/opiekunów uczniów na spotkanie, podczas którego informuje o podjętych działaniach. Ze spotkania sporządza się **kartę interwencji**. Kartę załącza się do teczki ucznia znajdującej się u pedagoga szkolnego.

Ad art. 22c ust. 2.

pkt 2) zasady korzystania z urządzeń elektronicznych z dostępem do Internetu

pkt 3) procedury ochrony dzieci przed treściami szkodliwymi i zagrożeniem w sieci Internet oraz utrwalonymi w innej formie

1. Infrastruktura sieciowa szkoły umożliwia dostęp do Internetu personelowi i uczniom, w czasie zajęć i po za nimi.
2. W szkole podejmowane są działania zabezpieczające uczniów przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju, w szczególności poprzez zainstalowanie i aktualizowanie oprogramowania zabezpieczającego.
3. Sieć jest monitorowana, tak, aby możliwe było zidentyfikowanie sprawców ewentualnych nadużyć.
4. Rozwiązania organizacyjne na poziomie szkoły bazują na aktualnych standardach bezpieczeństwa.
5. Wyznaczona jest osoba odpowiedzialna za bezpieczeństwo sieci w szkole. Do obowiązków administratora sieci należy:
 - 1) zabezpieczenie sieci internetowej szkoły przed niebezpiecznymi treściami poprzez instalację i aktualizację odpowiedniego, nowoczesnego oprogramowania;
 - 2) aktualizowanie oprogramowania w miarę potrzeb, przynajmniej raz w miesiącu;
 - 3) sprawdzanie, czy na komputerach ze swobodnym dostępem podłączonych do Internetu nie znajdują się niebezpieczne treści. W przypadku znalezienia niebezpiecznych treści, administrator sieci stara się ustalić kto korzystał z komputera w czasie ich wprowadzenia. Informację o uczniu, który korzystał z komputera w czasie wprowadzenia niebezpiecznych treści, wyznaczony pracownik przekazuje kierownictwu, które aranżuje dla ucznia rozmowę z nauczycielem informatyki, we współpracy z wychowawcą, psychologiem lub pedagogiem, na temat bezpieczeństwa w Internecie. Jeżeli w wyniku przeprowadzonej rozmowy nauczyciel/wychowawca, psycholog/pedagog uzyskają informację, że uczeń jest krzywdzony, podejmują działania opisane w **planie pomocy dziecku**.

6. W szkole funkcjonuje regulamin korzystania z Internetu przez uczniów oraz procedura określająca działania, które należy podjąć w sytuacji znalezienia niebezpiecznych treści na komputerze.
7. W przypadku dostępu realizowanego pod nadzorem nauczyciela szkoły ma on obowiązek informowania uczniów o zasadach bezpiecznego korzystania z Internetu. Nauczyciel szkoły czuwa także nad bezpieczeństwem korzystania z Internetu przez dzieci podczas zajęć.
8. Szkoła zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu, przy komputerach, z których możliwy jest swobodny dostęp do sieci.